

KAYSERİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/17

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 6/5/2025 tarihli ve 2025/300 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme.....	8
D. Sağlık Hizmetleri.....	9
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	12
G. Dış Dünya İle İletişim.....	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme	14
B. Tavsiyeler.....	14
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	14
2. Kayseri Bünyan Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığına Yönelik Tavsiye	16
3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	17

m²	: metrekafe
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT’ın 1’inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun’un 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 8’inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. Anılan görevin icrası kapsamında 4-5/6/2024 tarihlerinde Kayseri Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Sosyal Hizmet

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Kayseri Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

6. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK Heyeti tarafından UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti koğuşların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; ziyaretin amacı ve kapsamı açıklanarak TİHEK ve UÖM hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, ziyaret sonrasında gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı ve Heyet ile yaptıkları görüşmeler nedeniyle herhangi bir misillemeye veya olumsuz tutuma maruz kalmaları durumunda Kurumumuz ile iletişime geçmeleri hususları aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında ceza infaz kurumunda çalışan herhangi bir personel koğuşlarda bulunmamıştır. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; Ziyaret Heyeti tarafından ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş ve ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

7. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 24/5/2024 tarihli ve 37133 sayılı oluruna istinaden 4-5/6/2024 tarihlerinde, Kayseri Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

8. Kurum Kayseri il merkezine yaklaşık 4 kilometre mesafede bulunmaktadır. Kuruma otobüs ve tramvay ile ulaşım sağlanabilmektedir.

9. Kurum binası 1950 yılında ceza infaz kurumu olarak inşa edilmiş ve 1956 yılında faaliyete başlamıştır.

10. Kurum 31.374 metrekare (m²) açık alan üzerinde 9.852 m² kapalı alanda hizmet vermektedir. Koğuş ve havalandırma alanlarına ait toplam büyüklük ise 7.852 m²'dir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda fiilen görev yapmakta olan 221 personel bulunmaktadır.

12. Personelin ünvan, kadro sayısı ve cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÜNVAN	ERKEK	KADIN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1		1
Kurum İkinci Müdürü	2		2
İdare Memuru	2	2	4
Psikolog	1	2	3
Diş Hekimi		1	1
Öğretmen	3		3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	7		7
İnfaz ve Koruma Memuru	152	10	162
Sağlık Memuru	1	1	2
Bilgisayar İşletmeni	3	3	6
Ambar Memuru	1		1
Cezaevi Kâtibi	4	3	7
Memur	2		2
Teknisyen	3		3
Teknisyen Yardımcısı	1		1
Aşçı	1		1
Şoför	8		8
Hizmetli	1	1	2
Kaloriferci	5		5
TOPLAM	198	23	221

13. Personel arasından 113 kişi lisans, 35 kişi önlisans, 69 kişi lise ve 4 kişi ortaokul mezunudur.

14. Kurumda 4'lü vardiya sisteminde görev yapan 76 personel bulunmaktadır. Vardiya sistemi 12 saat gündüz çalışma 24 saat istirahat ile 12 saat gece çalışma 48 saat istirahat şeklinde sürdürülmektedir. İdari işlerde görevli 145 personel ise 08.30-17.30 saatleri arasında görev yapmaktadır.

15. Kurumda görevli personelin aldıkları eğitimlerin, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Personel Eğitim Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan yıllık eğitim planı doğrultusunda Genel Müdürlüğe bağlı eğitim merkezlerinde, yerinde eğitim merkezlerinde veya Uzaktan Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden verildiği öğrenilmiştir. İdare tarafından personelin; Personel Disiplin İşlemleri, Firar ve Firarı Önleme, Emanet Para ve Kıymetli Eşyalar, Mahkûm Kabul, Kriz Yönetimi, Afet Farkındalık, Yangın, Adli Tıp İşlemleri, Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)/ Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF), İnfaz Birimi, İleri Office Kullanımı, İş Sağlığı ve Güvenliği, Liderlik ve Yöneticilik, Mesleki Müdahale Taktik ve Teknikleri, Personel Destek Eğitimleri gibi eğitimler aldığı belirtilmiştir.

16. İdare tarafından paylaşılan bilgi ve belgelerde 2024 yılı Haziran ayına kadar olan süreçte Kurumda görevli 3 personelin insan hakları eğitimi aldığı ifade edilmiştir. Bunun dışında, personel tarafından alınan eğitimler arasında işkence ve kötü muamele yasağı ile hassas gruplara yaklaşım gibi konuların bulunmadığı görülmüştür.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

17. Toplam 700 kişilik olan Kurum kapasitesi ilave ranzalar eklenmek suretiyle 800'e çıkarılmıştır. İdare tarafından koğuş ve odalardaki toplam yatak sayısının 1.350 olduğu belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde Kurumda 970 hükümlü, 196 tutuklu, 62 hükümözlü olmak üzere 1.228 erkek mahpus bulunmaktadır. Mahpuslardan 14'ü Afganistan, 1'i Cezayir, 1'i Irak, 8'i İran, 35'i Suriye vatandaşı olmak üzere toplam 59 kişi yabancı uyrukludur.

18. Kurumda şeker, tansiyon, kalp-damar hastalıkları ve böbrek rahatsızlığı gibi kronik hastalığı olan 153 mahpus vardır. Mahpuslardan 7 kişi fiziksel engellidir.

III. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

19. İki katlı olan Kurum binası girişinde İdari kısım yer almaktadır. Kurumda 9 blok, memur koğuşu, geçici koğuş ve revir koğuşu ile 1 konferans salonu, 3'ü atölye olarak kullanılan

5 derslik, revir, psikososyal servis, müşahede odaları, 3 avukat görüşme odası, 4 eş görüşme odası, 28 kapalı görüş kabini ve 1 açık görüş salonu bulunmaktadır.

20. Kurumda bloklar içine konumlandırılmış 49 koğuş ile 45 tek kişilik oda bulunmaktadır. Mahpusların koğuşlara yerleştirilmeleri tutuklu veya hükümlü olma, hasımlık durumları ve suç türleri gibi hususlar dikkate alınarak yapılmaktadır.

21. Koğuş ve odaların bloklara göre dağılımı ve bloklarda mevcut mahpus sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Blokta Bulunan Koğuş Sayısı	Blokta Mevcut Toplam Mahpus Sayısı	Blok Büyüklüğü (m²)
1. BLOK	2 Koğuş	40	364 m ²
2. BLOK	5 Koğuş	41	449 m ²
3. BLOK	9 Koğuş	277	810 m ²
4. BLOK	10 Koğuş	268	810 m ²
5. BLOK	6 Koğuş	255	1197 m ²
6. BLOK	21 Oda	5	667 m ²
7. BLOK	6 Koğuş	199	980 m ²
8. BLOK	3 Koğuş	60	1009 m ²
9. BLOK	1 Koğuş, 24 Oda	60	1094 m ²
MEMUR KISMI	2 Koğuş	9	295 m ²
REVİR	2 Koğuş	5	111 m ²
GEÇİCİ KOĞUŞ	3 Koğuş	3	90 m ²

22. Ziyaret esnasında bazı koğuşlarda kalabalıklaşma olduğu, bazı mahpusların yer yatağında yattığı ve mahpuslara ait kıyafet dolaplarının ise koğuşlarda yer bulunmadığından koridorlara yerleştirildiği görülmüştür.

23. Müşahede odası olarak kullanılan tekli odaların bulunduğu 6. blokta, odaların içerisinde hiçbir ayırıcı olmadan klozet ve lavabo bulunduğu, duvar sıvalarında dökülmeler olduğu, odaların genel anlamda bakımsız olduğu görülmüştür.

24. Her blokta, koğuşların ortak kullandığı havalandırma alanı bulunmaktadır. Bu alanların 07.00-20.00 saatleri arasında kullanılabilirdiği öğrenilmiştir.

25. Koğuşların temizliği koğuşta kalan mahpuslar tarafından; ortak alanların temizliği ise işçi mahpuslar tarafından yapılmaktadır.

26. Bloklarda her koğuşun ortak kullandığı banyo ve tuvalet bulunmaktadır. 1, 2, 8 ve 9'uncu bloklarda iki kabinden oluşan birer adet; 3, 4, 5 ve 7'nci bloklarda ortalama 6-7 kabinden oluşan ikişer adet tuvalet ve banyo yer almaktadır. 1, 2 ve 6'ncı bloklarda klozet bulunmaktadır. Ziyaret esnasında banyoların fiziksel koşullarının oldukça bakımsız ve yıpranmış olduğu ayrıca tutunma barı gibi erişilebilirliğe ilişkin düzenlemelerin bulunmadığı görülmüştür.

27. Kurumda sıcak su doğalgaz yakıtı kullanılan kombi sistemi ile sağlanmaktadır. Mahpuslara her gün belirli saatlerde sıcak su verildiği İdare tarafından belirtilmiş mahpuslar tarafından da teyit edilmiştir. Bloklara sıcak su verilme saatleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

08.00 – 09.50 saatleri arası	3. Blok
10.30 – 12.00 saatleri arası	5, 6 ve 9. Blok
12.40 – 14.00 saatleri arası	4. Blok
14.40 – 16.00 saatleri arası	1 ve 2. Blok, Geçici Koğuş, Memur Koğuşu
16.35 – 18.10 saatleri arası	7. ve 8. Blok

28. Kurumun ısıtılması kömür yakıtlı kalorifer tesisatı ile sağlanmaktadır. Mahpuslardan ısınmaya dair bir şikâyet alınmamıştır.

29. Kurumda 1 adet sanayi tipi çamaşır makinesi ve revir koğuşunda 1 adet ev tipi çamaşır makinası bulunmaktadır. İdare tarafından sanayi tipi makinada mahpuslara ait nevresim ve battaniyelerin yıkandığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kıyafetlerini elde yıkadıkları, nevresim ve battaniyeler ara sıra Kurumdaki makinada yıkansa da genel olarak onların da elde yıkandığı ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmelerde kapatılan bir ceza infaz kurumuna ait çamaşır makinalarını talep ettikleri ve söz konusu makinaların getirilmesi için ödenek talebinde bulunulduğu belirtilmiştir.

30. Kurumda yangın söndürme ekipmanları bulunmakta ancak yangın söndürme sistemi bulunmamaktadır. Personelin yangın söndürme eğitimi aldığı İdare tarafından belirtilmiştir.

31. İdare tarafından paylaşılan bilgi ve belgelerden; Kurumda 2023 yılı içerisinde her ay düzenli olarak ilaçlama yaptırıldığı, 2024 yılı içerisinde de Kurumun tüm kısımlarını

kapsayacak şekilde haşere ve kemirgenlere karşı ilaçlama yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak ziyaret esnasında bir blokta giriş kısmında böceklerin mevcut olduğu görülmüştür.

32. Kurumda yumuşak oda bulunmamaktadır.

33. Kurumda ziyaret tarihinde toplam 117 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Koğuşların yatakhane kısımları hariç tüm ortak kullanım alanlarının güvenlik kameralarının görüş açısında olduğu İdare tarafından ifade edilmiş, ziyaret esnasında da bu durum teyit edilmiştir. Kayıt cihazının özelliğine göre değişmekle beraber güvenlik kameralarında geriye dönük olarak ortalama 10-15 gün aralığında kayıt saklanabildiği öğrenilmiştir. Ziyaret sonrası raporlama sürecinde İdare tarafından güvenlik kamerası sisteminde yenileme yapıldığı, Kurumda mevcut durumda 138 güvenlik kamerası bulunduğu, bunlar arasından 60 adedinin IP sistemine³ sahip olduğu, geriye kalanlar için de yenileme sürecinin devam ettiği bilgileri paylaşılmıştır. İdare ayrıca eski ve yeni tüm güvenlik kameraları için yeni bir kayıt sistemine geçildiğini ve yeni sistemde 40 günden fazla geriye dönük olarak kayıt saklanabildiğini belirtmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

34. Kuruma kabullerin mahpus kabul biriminde gerçekleştirildiği, mahpuslar duyarlı kapıdan geçtikten sonra arama odasında parmak izleri alınarak Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kayıtlarının gerçekleştirildiği, her mahpusa detaylı arama yapıldığı, detaylı aramada mahpuslara önlük giydirildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Ziyaret esnasında arama odasında mahremiyetin sağlanması için perde bulunduğu görülmüş ancak detaylı arama için tek kullanımlık önlüklerin mevcut olmadığı, kullanımda olan önlüğün ise yıkamada olduğu öğrenilmiştir. Kabul biriminde mahpus sayısının fazla olması durumunda mahpusların arama odasının yakınında bulunan geçici koğuşta bekletildiği ifade edilmiştir.

35. Kuruma ilk geldiklerinde mahpuslara hakları ve yükümlülüklerinin yazılı olduğu Hükümlü/Tutuklu El Kitabı verildiği İdare tarafından ifade edilmiş, mahpuslar tarafından da teyit edilmiştir. Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Arapça dillerinde El Kitaplarının bulunduğu Ziyaret Heyeti tarafından da görülmüştür.

36. Kurumda sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa sayım yapılmaktadır.

37. İdare tarafından mahpusların talep ve şikâyetlerine ilişkin dilekçelerin sayım esnasında toplanarak baş memurlukta tasnif edildiği ve yönetime teslim edildiği, daha sonra

³IP kamera üzerindeki sensörler sayesinde görüntüyü yakalayarak dijital veriye çeviren, Network yardımıyla etkilendirilen görüntüleme sistemidir.

ilgili birimlere sevk edilerek işleme alındığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar Kurum dışı dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderiminin sağlandığını ve dilekçelerinin akıbeti hakkında bilgi alabildiklerini, İdare ile iletişim kurmada sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Mahpuslar ayrıca genel olarak personelin tutum ve davranışlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir.

38. İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerde mahpuslara ziyaret, telefonla görüşme veya eş görüşmesi şeklinde ödüllerin verildiği ifade edilmiş, bu durum görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da teyit edilmiştir.

C. Beslenme

39. Yemekler Kurum mutfağında hazırlanarak 3 öğün olacak şekilde mahpuslara dağıtılmaktadır. Yemek listeleri Kurum Müdürü, İkinci Müdür, İdare Memuru ve ambar biriminde görevli kâtipten oluşan kurul tarafından hazırlanmaktadır.

40. Mutfakta kuru gıdaların saklandığı ambar ve soğuk hava deposu bulunduğu, yemeklere ait numunelerin soğuk hava deposunda muhafaza edildiği görülmüştür.

41. Mutfak zemininin oldukça kaygan olduğu ve çalışma koşulları açısından risk teşkil ettiği gözlemlenmiştir.

42. İdare tarafından paylaşılan yemek listeleri incelendiğinde; beyaz et, kırmızı et, balık, bakliyat ve sebze gibi yeterli çeşitlilikte yiyeceklerin menüde bulunduğu ancak akşam yemeklerinde genelde bakliyat ürünlerinin sık tekrar edecek şekilde sunulduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da Kurumda akşam yemeklerinden memnun olmadıkları yönünde şikâyetler alınmıştır.

43. Ziyaret esnasında bir blok girişinde ertesi günün sabah kahvaltısı için verilen yiyeceklerin üzerleri açık şekilde bekletildiği görülmüştür.

44. Kurumda diyet beslenme ihtiyacı olan mahpuslara durumlarına özel yemeklerin sağlandığı İdare tarafından paylaşılan diyet yemek listeleri vasıtasıyla görülmüştür. Ziyaret esnasında Kurumda öğle yemeği yenilmiş ve öğle yemeğinin lezzetinin yerinde ve çeşit açısından yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

45. Kurumda 1 adet kantin bulunmaktadır. Kantinde bulunan ürünlere ait listenin her hafta güncel şekilde tüm koğuşlara imza karşılığı tebliğ edildiği İdare tarafından belirtilmiş, imzalı tebliğ tebellüğ belgesi görülmüş, mahpuslar tarafından da kantin listesinin haftalık olarak kendileriyle paylaşıldığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar kantinde ürün çeşitliliğinin az olmasından şikâyet etmiş; İdare tarafından gönderilen kantin fiyat listesinde

yapılan incelemelerde tüm kategorilerde toplam 228 ürün olduğu görülmüştür. Kantindeki ürün çeşitliliği ve miktarının Kurumda bulunan mahpus sayısına oranla yetersiz kaldığı değerlendirilmiştir.

46. Mahpusların içme suyu ihtiyaçlarını şebeke suyu veya kantinde satılan 1,5 ve 5 litrelik ambalajlı sular ile karşılayabildikleri İdare tarafından ifade edilmiştir. Kurumda düzenli olarak su analizi yaptırıldığı belirtilmiş; 28/2/2024, 22/3/2024 ve 15/5/2024 tarihlerine ait su analiz raporları paylaşılmıştır. Paylaşılan rapor sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

47. Revir birimi; hekim odası, diş hekim odası, tıbbi muayene odası, pansuman odası ve revir koğuşundan müteşekkildir. Revir biriminde Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilen 1 hekim ve 1 sağlık memuru ile 1 diş hekim ve 2 sağlık memuru görev yapmaktadır. Hekim, diş hekim ve sağlık memurları hafta içi 8.30–17.30 saatleri arasında görev yapmaktadır. Ayrıca revirde görevli 3 infaz ve koruma memuru bulunmaktadır.

48. Hekim odasında mahpusların ilk görüşmeleri gerçekleştirilmektedir. Tıbbi muayene odasında ilaçların muhafaza edildiği bir dolap ve soğuk muhafaza edilmesi gereken ilaçlar için buzdolabı bulunduğu görülmüştür. Bu odada biri tıbbi atıklar için olmak üzere 2 adet çöp kutusu bulunduğu, bu çöp kutularının içleri dolu olmasına rağmen kapaklarının açık tutulduğu ve üzerlerinde sinekler bulunduğu görülmüştür.

49. 2 sağlık memurunun görev yaptığı pansuman odasında ilaçlar muhafaza edilmektedir. Yapılan incelemelerde; mahpuslara ait psikiyatrik ilaçların iç ambalajlarından çıkarılarak ağızları açık kutularda, hijyenik olmayan koşullarda muhafaza edildiği görülmüştür. Durum birimde görevli personele ve İdareye iletilmiştir. Yapılan incelemelerde ayrıca revirde bulunan bazı ilaçların son tüketim tarihlerinin geçtiği görülmüştür.

50. Kurumda diş hekim tarafından çekim, dolgu ve bazı kanal işlemleri gerçekleştirilmektedir. Diş muayenelerinin gerçekleştiği diş hekim odasında röntgen ve sterilizasyon cihazı bulunmaktadır. Kurumda yapılamayacak işlemler için mahpusların Nimet Bayraktar Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk edildiği öğrenilmiştir. Söz konusu Diş Sağlığı Merkezinde de yapılamayan işlemler için Erciyes Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine sevk gerçekleştirildiği görevli personel tarafından ifade edilmiştir.

51. Son 1 yıl içerisinde revirde hekim ve dış hekimi tarafından gerçekleştirilen işlemlere ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Muayene	18.917
Hastaneye sevk	515
Laboratuvar istemi	1.805
Reçete	11.029

52. Acil müdahale gerektiren hallerde mahpuslara ilk müdahalenin mesai saatleri içerisinde Kurumda görevli hekim tarafından yapıldığı, gerekli hallerde 112 Acil Çağrı Merkezi'nin arandığı, mesai saati dışında direkt olarak 112 Acil Çağrı Merkezi'nin arandığı görevli personel tarafından ifade edilmiş, acil durumlarda ambulansın geldiği hususu mahpuslar tarafından da teyit edilmiştir.

53. Ziyaret esnasında görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından hem hekim hem dış hekimi tarafından dış hastanelere sevk edilmeleri halinde sevk için uzun süre beklemek zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından hasta mahpuslara ait dosyalarda yapılan incelemelerde; hekimler tarafından sevk kararı verildiği halde bekleyen hastalar olduğu belirlenmiş, revirde bulunan belgeler arasında bazı sevk kararlarına karşılık Jandarma Bölük Komutanlığı tarafından personel yetersizliği sebebiyle hasta sevki yapılamayacağı hususunun yazıyla bildirildiği görülmüştür. İdare tarafından sevklerde yaşanan gecikmenin hem mahpus sayısının kapasite üstü olmasından hem de jandarma personelinin eksikliğinden kaynaklandığı belirtilmiştir.

54. Revirde bulunan koğuştaki ziyaret tarihinde sürekli tedavi veya bakıma ihtiyaç duyan Parkinson, Alzheimer, Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH), felç ve diyaliz hastalıkları olan 5 mahpus kalmaktadır. Koğuştaki mahpuslara ait yataklar, buzdolabı ve çamaşır makinası bulunmaktadır. Koğuş içerisinde ayrı bir bölümde tuvalet ve banyonun yer aldığı, banyoda sıcak suyun mevcut olduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen hasta mahpuslar, dilekçe yazmaları halinde hekim ile görüşebildiklerini ve dış hastanelerde tedavi olması gereken hastaların hastaneye düzenli şekilde götürüldüğünü belirtmişlerdir. Koğuştaki acil durum butonu bulunmakta olup mahpuslar butona bastıklarında personelin geldiğini, gerektiği durumlarda da ambulansın çağrıldığını ancak Kurumda gün içerisinde düzenli şekilde kontrol

edilmediklerini ifade etmişlerdir. Burada bulunan hastalardan birinin bazı durumlarda yetişkin bezi kullanabildiği, bez kullanımı konusunda sağlık personelinden değil diğer mahpuslardan yardım aldığı öğrenilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

55. Psikososyal serviste 3 psikolog ve 3 infaz ve koruma memuru 08.30-17.30 saatleri arasında görev yapmaktadır. Servis; idari büro ve bireysel görüşme ile grup çalışmalarının gerçekleştirildiği odadan oluşmaktadır.

56. Serviste ilk görüşme, bireysel görüşme, grup çalışmaları, aileye yönelik çalışmalar, personele yönelik çalışmalar, sosyal-kültürel faaliyetler, idari görevler ile kriz durumlarına müdahale işlemleri yürütülmektedir. Servis tarafından gelişim değerlendirme raporu, gözlem değerlendirme raporu, eş görüşmesi ödülü ile ilgili rapor, sosyal inceleme raporları gibi raporlar düzenlenmekte olup örnek raporlar Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır. Serviste ziyaret tarihi öncesi gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Bireysel Görüşme	Araştırma ve Değerlendirme Formu (ARDEF)	Kriz Görüşmeleri	Ödül Ziyaret/ Telefon/ Eş Görüşü
Ocak	79	102	2	14
Şubat	49	110	3	9
Mart	67	85	5	5
Nisan	65	89	3	7
Mayıs	84	114	2	8

57. Kurumda intihar şüphesi olan kişiler için psikiyatri bölümü ile iletişime geçilerek takiplerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

58. Son bir yıl içerisinde 2 intihar girişimi, 1 intihar vakası yaşandığı İdare tarafından belirtilmiştir. Vaka ile ilgili bilgi ve belgeler incelenmiş, Kurum tarafından vaka hakkında gerekli incelemelerin yapıldığı, intihar vakası sonrası durumun derhal Cumhuriyet Savcılığı'na bildirildiği, adli ve idari soruşturma başlatıldığı anlaşılmıştır. Kurum personelleri hakkında yapılan disiplin soruşturması sonucunda “Ceza Verilmesine Yer Olmadığına Dair Disiplin Kararı” verildiği ilgili belgelerde görülmüştür.

59. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından dilekçe ile talepte bulunmaları halinde Kurum psikoloğu ile görüşebildikleri belirtilmiştir.

60. Manevi Rehberlik Servisinde sürekli olarak görevli 1 infaz ve koruma memuru ve haftanın 4 günü 09.00-16.00 saatleri arasında görev yapan 3 vaiz bulunmaktadır. Bu birim tarafından özel günlerde günün önemine yönelik konferanslar düzenlenmekte ve Kuran-ı Kerim dersleri verilmektedir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

61. Eğitim ve Öğretim biriminde 3 öğretmen, 4 infaz ve koruma memuru 08.30-17.30 saatleri arasında görev yapmaktadır.

62. Ziyaret tarihinde; 7 mahpus 1. Kademe Okuma Yazma Kursuna, 13 mahpus açık öğretim ortaokuluna, 154 mahpus ise açık öğretim lisesine devam etmektedir. Eğitimine devam eden mahpusların ders kitaplarının Halk Eğitim Merkezi veya mahpusların yakınları tarafından temin edildiği İdare tarafından ifade edilmiştir.

63. Kurumda bulunan kütüphanede 1 infaz ve koruma memuru 08.30-17.30 saatleri arasında görev yapmaktadır. İdare tarafından paylaşılan bilgi ve belgelerden kütüphanede 5.028 kitap bulunduğu öğrenilmiştir. Kütüphanede yapılan incelemelerde din, tarih, felsefe, edebiyat gibi çeşitli içeriklerde kitapların bulunduğu ancak yabancı kaynak bulunmadığı görülmüştür.

64. Mahpusların kütüphaneden 15 gün süreyle 3 kitap alabildikleri, bu süreyi 15 gün uzatma hakları olduğu bilgisi edinilmiştir. Kütüphaneden erişilenler ile dini ve ders kitapları hariç olmak üzere her mahpusun koğuşunda 7 kitap bulundurma hakkı vardır.

65. Kütüphanede bulunan kitaplara ait listenin mahpuslar ile paylaşıldığı ifade edilmiş, ziyaret esnasında söz konusu liste koğuşlarda görülmüştür. Mahpusların ayrıca İl Halk Kütüphanesinden de faydalanabildiği, burada bulunan kitaplara ait listenin merkezi yayın sisteminden yayımlandığı öğrenilmiştir.

66. Son bir yıl içerisinde Kurum kütüphanesinden mahpuslara 10.483 adet kitap temin edildiği bilgisi İdare tarafından paylaşılmıştır.

67. Kurumda son 6 ay içerisinde; Dekoratif El Sanatları, Hafızlık Eğitimi, Kuvvetli Akım Tesisatçısı, Zayıf Akım Tesisatçısı, Lüle Taşı İşleme, Mobilya Döşeme Dikiş Elemanı, 1. ve 2. Kademe Okuma Yazma ve Yabancılar için A1 Seviye Türkçe olmak üzere 9 adet kurs düzenlenmiştir. İdare tarafından paylaşılan bilgi ve belgelerden söz konusu kurslara toplam 134 mahpusun katıldığı ve kurslar arasından 5 tanesinin tamamlandığı bilgisi edinilmiştir.

68. Kurumda açık veya kapalı spor alanı bulunmamaktadır.

69. Kurumda iş yurdu kapsamında faaliyet gösteren; terzi ve fotoğraf atölyesi ile kantin bulunmaktadır. Terzi ve fotoğraf atölyelerinin her birinde 1 infaz ve koruma memuru; kantinde ise 5 infaz ve koruma memuru ile 6 mahpus çalışmaktadır.

70. Kurumda 150 kişi kapasiteli bir konferans salonu bulunmaktadır. Burada çeşitli etkinliklerin yapıldığı İdare tarafından ifade edilmiş, son 2 aya dair etkinlik takvimi paylaşılmış, ilgili takvimde her ay konferans, sinema ve sosyal-kültürel etkinliklerin yapıldığı ayrıca o aya dair önemli gün ve tarihlerde de etkinlik düzenlendiği görülmüştür.

G. Dış Dünya İle İletişim

71. Kurumda 28 kapalı görüş kabini ve 375 kişi kapasiteli 1 açık görüş salonu bulunmaktadır.

72. Kurumda her biri 45 dakika olmak üzere ayda 1 kez açık görüş, 3 kez kapalı görüş yaptırıldığı İdare tarafından belirtilmiş; görüşme gerçekleştirilen mahpuslar açık ve kapalı görüş süresinin 45 dakika kadar sürdüğünü ifade etmiştir.⁴

73. Kurumda 12 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mahpusların haftada bir kez 10 dakika telefon ile görüşme haklarının olduğu İdare tarafından belirtilmiş, mahpuslar tarafından da teyit edilmiştir.

74. Kurumda 4 adet eş görüşme odası bulunmaktadır. Odalarda; yatak, dolap, komodin, ısıtıcı, banyo-tuvalet ve çalışır durumda acil durum butonu bulunmaktadır. İdare tarafından son 1 yıl içerisinde toplam 74 kişi tarafından eş görüşme odalarının kullanıldığı bilgisi paylaşılmıştır. Ziyaret esnasında eş görüşme odalarında banyoda sıcak su akmadığı tespit edilmiş, İdare tarafından odalar kullanımdayken sıcak suyun temin edildiği ifade edilmiştir. Yapılan incelemelerde odaların fiziksel ve hijyen koşullarının iyi olduğu değerlendirilmekle birlikte odalardan birinin temiz durumda olmadığı görülmüştür.

75. Kurumda her koğuştaki televizyon bulunmaktadır. Televizyonlarda 1'i futbol maçları yayını yapan uydu kanalı olmak üzere toplam 15 kanal bulunmaktadır. Kanalların çoğunda yayın kalitesinin düşük ve görüntünün bozuk olduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar televizyona belgesel, müzik, sinema kanalları eklenmesi talebinde

⁴ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in “Ziyaret ve Görüşlerde Uyulacak Esaslar” başlıklı ikinci kısmının “Kapalı Görüş” başlıklı birinci bölümünün “Ziyaret gün ve saatleri” başlıklı 10’uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre; “Görüş süresi, yarım saatten az, bir buçuk saatten fazla olacak şekilde belirlenemez. (...)” Aynı Yönetmelik’in Açık Görüş başlıklı ikinci bölümünün “Görüş süresi ve saatleri” başlıklı 17’nci maddesine göre; “Açık ziyaretler, bir buçuk saatten fazla olmamak kaydıyla 09.00 - 17.00 saatleri arasında yaptırılır.(...)”

bulunmuşlardır. Ziyaret sonrası raporlama sürecinde televizyon yayın sisteminin yenilendiği belirtilmiş, yenileme sonrasında televizyonlarda 27 kanal bulunduğu ve görüntü kalitesinin yükseltildiği İdare tarafından paylaşılan bilgi, belge ve görüntülerden anlaşılmıştır.

76. Kurumda 3 adet avukat görüş odası bulunmaktadır. Odaların yeterli aydınlatma ve havalandırmaya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Odaların içerisinde güvenlik kamerası bulunmamaktadır.

77. Kurumda aktif olarak kullanılan 4 adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası mevcuttur.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

78. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

79. Kurum personeline işkence ve kötü muamele yasağı ile hassas gruplara yaklaşım gibi konularda eğitim verilmesi⁵,

80. Kurumdaki bazı koşullarda kalabalıklaşma olduğundan mahpus yerleştirilmelerinin koşu büyüklüklerine uygun olacak şekilde yapılması,

81. İçerisinde hiçbir ayırıcı olmadan yerleştirilmiş klozet ve lavaboların bulunduğu 6. Blokta bulunan tekli odaların koşullarında genel bir iyileştirme yapılması,

82. Koşullarda oldukça bakımsız durumda olan tuvalet ve duş/banyo kısımlarının yenilenmesi ve engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesi,

⁵ “İnsani bir cezaevi sisteminin temel taşı, mahkûmlarla ilişkilerinde doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini bilen, işini sadece bir görev değil meslek olarak gören, iyi seçilmiş ve eğitilmiş cezaevi personeli olmuştur.” Bkz. CPT, 11. Genel Rapor, CPT/Inf(2001)16, para.26.

- 83.** Kuruma yeni çamaşır makinasının temin edilmesi,
- 84.** Kuruma yangın söndürme sistemi kurulması için gerekli çalışmaların başlatılması,
- 85.** Her ne kadar Kurumun düzenli olarak ilaçlandığı paylaşılan bilgi ve belgelerden anlaşılrsa da ziyaret esnasında Kurumda haşere görüldüğünden Kurumda temizlik koşullarına daha çok özen gösterilmesi,
- 86.** Kurumda dağıtımı yapılan yiyeceklerin bekletilme durumu söz konusuysa buna uygun koşulların sağlanması,
- 87.** Mahpuslar Kuruma ilk geldiklerinde yapılan detaylı aramalarda her mahpusa tek kullanımlık önlük verilmesi⁶,
- 88.** Kurumda bulunan mutfak zemininde gerekli tadilatın yapılarak çalışanlar için mevcut riskin önlenmesi,
- 89.** Menülerin, öğünler arasında besin içeriği ve çeşidi ile kalori dengesi gözetilerek hazırlanması⁷,
- 90.** Kantindeki ürün sayısı ve çeşitliliğinin artırılması,
- 91.** Tıbbi muayene odasında bulunan ve biri tıbbi atıklar için kullanılan çöp kutularının 25/1/2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne uygun şekilde kullanılması⁸,

⁶ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir: “Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda, kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, detaylı olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir: a) (Değişik: RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır.”

⁷ 5275 sayılı Kanun’un “Hükümlünün beslenmesi” başlıklı 72’nci maddesine göre; “Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır. Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda, bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir.”

⁸ Ceza İnfaz Kurumlarında Barındırılanların Uluslararası Standartlarda İnsan Hakları Merkezli Sağlığa Erişimi ve Tedavileri, Tedavi Nedeniyle Nakilleri, Ceza Tehiri İşlemleri konulu 172 No.lu Genelge’de tıbbi atıklar ile ilgili maddede 25/1/2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne atıf yapılmıştır. İlgili Yönetmelik’in “Genel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinin (d) fıkrasına göre “Tıbbi atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, bu atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.”

Aynı Yönetmelik’in “Tıbbi atıkların ayrılması ve toplanması” başlıklı 10’uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre; “Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı, orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde siyah renkli “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT! TIBBİ ATIK” ibaresini taşıyan kırmızı renkli plastik torbalar kullanılır. Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde

92. Pansuman odasında iç ambalajlarından çıkarılmış şekilde ağzı açık kutularda bulundurulmuş ilaçların uygun koşullarda saklanmasına özen gösterilmesi⁹,

93. Revirdeki ilaçların düzenli olarak kontrol edilerek son kullanma tarihi geçmiş ilaçların gecikmeksizin imha edilmesi,

94. Revir koğuşunda kalan hastaların düzenli şekilde kontrol edilmesi, burada kalan bakıma muhtaç hastaya diğer mahpusların yardımcı olduğu uygulama yerine yardımcı olacak kişinin Kurum tarafından belirlenmesi,

95. Kütüphaneye farklı yabancı dillerde kitapların temin edilmesi,

96. Kurumdaki mahpus sayısı da dikkate alınarak açılan kursların çeşitlendirilmesi ve sayılarının artırılması¹⁰,

97. Kurumda mahpusların spor faaliyetlerini gerçekleştirebileceği uygun bir alanın oluşturulması¹¹,

98. Eş görüş odalarında hijyen koşullarına dikkat edilmesi
hususları tavsiye edilmektedir.

2. Kayseri Bünyan Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığına Yönelik Tavsiye

99. Hastane sevk raporu düzenlenmiş mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmalarının yürütülmesi¹²

hususları tavsiye edilmektedir.

geri kazanılamaz ve tekrar kullanılamaz. Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılamaz, tıbbi atıklar torbasından çıkarılamaz, boşaltılamaz ve başka bir kaba aktarılamaz.”

⁹ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Revir” başlıklı 97’nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; “Koğuş ve odalarda bulunmaması gereken ilaçlar ile tıbbi araç ve gereçler kurumda kilitli bir şekilde muhafaza edilir.”

Ceza İnfaz Kurumlarında Barındırılanların Uluslararası Standartlarda İnsan Hakları Merkezli Sağlığa Erişimi ve Tedavileri, Tedavi Nedeniyle Nakilleri, Ceza Tehiri İşlemleri konulu 172 No.lu Genelgenin ikinci kısım, üçüncü bölümünde yer alan “İlaç Kullanımı” başlığı altındaki 4’üncü maddeye göre; “Odalarda bulunmayacak ilaç grupları dışındaki ilaçlarda, ceza infaz kurumlarında görevli doktor veya sağlık hizmetlerinden sorumlu personel tarafından başkalarının kullanmasına imkân vermeyecek tedbirler alınacaktır.” 4.3’ncü maddeye göre; “Ceza infaz kurumlarında yukarıda belirtilen ve hiçbir şekilde odalarda bulunmaması gereken ilaçlar, kurumda kilitli bir şekilde muhafaza edilecektir.”

¹⁰ Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 105: “Mahpusların zihinsel ve bedensel yararı için bütün hapisanelerde boş zaman değerlendirme ve kültürel etkinlikler düzenlenir.”

¹¹ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: “Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.”

¹² Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapisanenin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanıma sahip olur.”

3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

100. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için birçok mahpusun yer yatağında yattığı, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması¹³,

101. Binanın 1950 yılında inşa edilmesi sebebiyle oldukça yıpranmış olması, özellikle banyo ve tuvaletlerin bakımsız ve fiziksel koşullarının yetersiz olması, Kurumda sosyal ve sportif faaliyetleri gerçekleştirecek alanlar bulunmaması başta olmak üzere Kurumun genel durumunun alıkonulma koşulları üzerinde birçok olumsuz etkisinin olduğu göz önünde bulundurulduğunda; Kurum binasının tadilatının yapılması veya yeni bir binanın inşa edilmesi hususlarının değerlendirilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

¹³ Avrupa Cezaevi Kuralları'nın "Alıkonma Koşulları" nı düzenleyen 2'nci Bölümünün 18.1'inci maddesine göre; "Mahpuslara sağlanan barınma yerleri ve özellikle bütün yatakhane bölümleri, insan onuruna ve mümkün olabildiğince özel yaşama saygı gösterecek biçimde olmalı, iklim koşulları ve özellikle zemin alanı, havanın metreküp miktarı, aydınlatma, ısıtma ve havalandırma dikkate alınarak, sağlık ve temizlik gereklerini karşılamalıdır."

CPT, 2'nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: "Aşırı kalabalık, CPT'nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir."; para.50: "CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkınma imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir."